

DİN KÜLTÜRÜ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARI: İLAHİYAT-EĞİTİM DKAB KARŞILATIRMASI

Mehmet Kamil COŞKUN (*)

Özet

Araştırmanın amacı, İlahiyat Fakültesi ve Eğitim Fakültesi DKAB Bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının karşılaştırılmasıdır. Araştırmanın örneklimini 2010-2011 öğretim yılında, Atatürk Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi ve Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakülteleri ile Eğitim Fakültesi DKAB Bölümlerinde öğrenim gören 273 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma tarama modelinde betimsel bir araştırma olarak planlanmıştır. Araştırmada Çetin (2006) tarafından geliştirilen ve 35 maddeden oluşan Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeği (ÖMTÖ) kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğrenciler, öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin tümünden 136.63, sevgi alt ölçeğinden 81.97, değer alt ölçeğinden 31.31, uyum alt ölçeğinden ise 19.34 ortalama puan almışlardır. Bu puanların cinsiyet, akademik başarı, sosyo ekonomik – sosyo kültürel düzey ve öğrenim görülen eğitim kurumunun türüne bağlı olarak anlamlı şekilde farklılaşmadığı; çalışmak için tercih edilen kurumların türüne bağlı olarak farklılaştığı gözlenmiştir.

***Anahtar Kelimeler:** Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum, Din kültürü öğretmen adayı.*

The Attitudes of Candidates of Religious Culture Teachers Directed Towards Teaching Profession: A Comparison of Divinity and Education

Abstract

The main objective of the research was comparison of students' attitudes directed towards teaching profession in the Faculty of Divinity and the Department of Religious Culture & Moral Knowledge. The sampling of the research was consisted of 273 students studying in the Faculty of Divinity and the Department of Religious Culture & Moral Knowledge at Atatürk University, Ondokuz Mayıs University, Selçuk University and Uludag University between 2010 and 2011 education year. The research was completed as descriptive research based on screening model. In the research Profession of Teaching Attitude Scale (PTAS), developed by Cetin (2006) and comprised of 35 items, was used. The students, participated in the research, scored averagely 136.63, 81.97, 31.31 and 19.34 from all attitude scale directed towards teaching profession, love subscale, value subscale and conformity subscale respectively. It was found that the scores was not statistically significant in terms of gender, academic success, socio-economic and socio-cultural level and education institutions in which students study currently. Nonetheless, the scores found significant in point of the types of institutions that students prefer to work in the future.

***Key Words:** Attitude toward teaching profession, Teacher candidate of religious culture.*

**) Yrd. Doç.Dr., Muş Alparslan Eğitim Fakültesi.
(e-posta: kamilcoskun@gmail.com)*

Giriş: Araştırmanın Kuramsal Temelleri

Türkiye’de eğitim sistemi birbiriyle sürekli temas içerisinde bulunan 3 ana unsurdan oluşmaktadır. Bunlar öğrenci, öğretmen ve müfredat olarak sıralanabilir. Eğitim sisteminin verimliliği bu unsurlar arasındaki uyuma bağlıdır. Bu unsurlardan herhangi birinde meydana gelebilecek bozukluk, zayıflık, verimsizlik, eksik ya da yanlış işleyiş bütün bir sistemin verimliliğini düşürecektir. Bu noktada öğretmen unsuru özel bir ilgiyi gerektirir (Türk, 1999; akt: Akpınar, Yıldız, Ergin, 2006). Öğretmenler topluma faydalı olacak ve aynı zamanda topluma yöne verecek bireyleri yetiştirmek görevini üstlenen eğitim sistemimizin en önemli üyeleridir (Kaplan, İpek, 2002).

Bilindiği gibi öğretmenlik bilgi, beceri gibi bilişsel alan yeterlilikleri gerektirmesinin yanı sıra tutum ve davranış gibi duyuşsal alan yeterlikleri gerektiren bir meslektir. Öğretmen adaylarının meslekle ilgili değer ve tutum kazanmaları en az bilgi kadar gereklidir. Çünkü araştırmalar bize öğrencinin, öğretmenin tutum ve davranışları ile etkilendiğini göstermektedir. Öğretmenin düşünsel tutumu, duygusal tepkileri, çeşitli alışkanlıkları ve bunları kapsayan kişiliği öğrenciyi etkilemektedir. Çoğu zaman öğrenci, öğretmenin anlattığı konudan çok, konuya yaklaşımına dikkat etmekte ve olayları yorumlama biçiminden etkilenmektedir (Varış, 1988) .Bunun için de öğretmen adaylarında olumlu tutum geliştirilmesi gerekir.

Tutum, bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir toplumsal nesne ya da olaya karşı deneyim ve bilgilerine dayanarak örgütlediği bilişsel, duyuşsal ve davranışsal bir tepki eğilimidir (Baysal,1981; akt: Akkaya, 2009). Tutum, bir kimse, nesne ya da durumla ilgili oldukça organize ve sürekli olan inanç ve duygulardır. Bu inanç ve duygular, bireyin o kimse, nesne ya da duruma karşı belirli bir biçimde davranmasına yol açar. Bu nedenle tutum ve davranış arasında yakın bir ilişki vardır (Cüceloğlu, 2002).

Bonbour’a göre genelde bir mesleğe yönelme durumundaki kişide aşağıdaki tutumlar gözlenmelidir (akt: Külahoğlu, 2000):

- a) Kişilik özelliğiyle meslek arasında belli bir uyuşumun bilincine varmak.
- b) Karşı konmaz bir içsel itilim duymak.
- c) Mesleği bir çok özelliği açısından çekici bulmak.

Öğretmen adayında bu tutumların gözlenmesi, öğretmenin mesleğinin sorumluluklarını yerine getirmesini, eğitim kurumlarının yeni eğitim modelini kavramasını, öğrenme teorilerini, pedagojik yöntem ve eğitim programlarını sorgulamasını, yeniden tasarlama becerisini geliştirmesini sağlayacaktır. Bununla birlikte geleneksel öğretmen yetiştirme modelleri, öğretmen adaylarında olumlu tutum geliştirmede yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının incelenmesi, program geliştirmecilere, öğretmen yetiştiren kurumlara, bu konuda çalışma yapanlara ve ortaöğretim kurumlarına katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumları genel olarak onların, mesleklerini sevmeleri, mesleklerine bağlı olmaları, toplumsal olarak mesleklerinin gerekli ve önemli

olduğunun bilincine ulaşmaları ve meslekleri dolayısıyla kendilerini sürekli geliştirmek durumunda olduklarına inanmaları ile ilgilidir. Bu konulardaki olumlu ya da olumsuz tutumlar öğretmen adaylarının mesleki davranışlarını yönlendirmede oldukça etkili olmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin öğrenme yaşantıları öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutumlar oluşturacak biçimde düzenlenmelidir. Çeliköz ve Çetin (2004)'e göre öğretmen adayları mesleklerine yönelik olumlu tutumlara sahip olarak yetiştirilebilirlerse, öğretmen olduklarında; görevlerini eksiksiz yerine getirirler, öğrencilere karşı daha olumlu davranışlar sergilerler, araştırmacı olurlar, yaratıcı düşünür ve yenilikleri öğrenme ortamına kolayca aktarırlar. Olumlu tutumları el yüz hareketlerine yansır ve öğrencileri daha kolay motive ederler, öğrencilere içten ve samimi davranırlar, katı kuralcı olmazlar, zamanlarını etkili kullanırlar, kısacası mesleklerini severek yaparlar, zevk alırlar ve dolayısıyla öğretmenin görev, sorumluluk ve rollerini daha iyi bir şekilde üstlenebilirler (Temizkan, 2008).

Çeşitli branşlarda öğretmen yetiştirme faaliyeti, eğitim fakültelerinde yapılmaktayken. Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Öğretmenliği ise 1998'den itibaren ilahiyat fakülteleri bünyesinde devam ediyordu . YÖK Genel Kurulunun 26 Mayıs 2006 tarihli kararıyla Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği bölümü eğitim fakültelerine bağlandı. Bu karar, eğitim fakültelerinde öğrenim gören din kültürü öğretmen adaylarının pedagojik açıdan daha donanımlı ve öğretmenlik mesleğine daha yatkın olarak yetişecekleri gibi gerekçelere dayanıyordu.

Bu araştırmayla, din kültürü öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının saptanması; öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları ile öğrenim gördükleri kurum (İlahiyat-Eğitim) arasında anlamlı ilişki olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Aynı branşın öğretmeni olacak öğrencilerde, icra edecekleri mesleğe yönelik tutumlarında sevgi, değer ve uyum alt faktörleri çerçevesinde, öğrenim gördükleri kurumun türüne bağlı olarak bir farklılaşma olmakta mıdır? sorusu araştırmanın omurgası niteliğindedir. Bununla beraber tutuma ilişkin veriler cinsiyet, akademik başarı sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel düzey gibi bağımsız değişkenlerle de ilişkilendirilecektir.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

1. Öğretmen adaylarının mesleki tutum düzeyleri, öğrenim görülen ve çalışmak için tercih edilen eğitim kurumlarının türüne göre farklılık göstermekte midir?
2. Öğretmen adaylarının demografik özellikleri, akademik başarıları ve sosyo ekonomik – sosyo kültürel düzeyleri mesleki tutumlarını etkilemekte midir?

Yöntem

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Türkiye'deki İlahiyat Fakülteleri ve Eğitim Fakültesi DKAB Bölümlerinde okuyan 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Atatürk Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi ve Uludağ Üniversitesinde faaliyet gösteren İlahiyat Fakülteleri ile Eğitim Fakültesi DKAB Bölümlerinin

4. sınıfında eğitim gören ve araştırmaya 2010-2011 akademik yılında tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 273 öğrenci oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmaya dahil edilen öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, Çetin (2006) tarafından geliştirilen 35 maddeden oluşan Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği ile belirlenmiştir. Bu maddeler, ölçeğin hazırlanmasında dikkate alınan öğretmenlik mesleğiyle ilgili üç temel yapıyı (**sevgi, değer, uyum**) yansıtmaktadır. Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla yapılan faktör analizi sonucunda ölçek maddeleri faktör yüklerinin 0.48-0.80 arasında değiştiği, Kaiser-Meyer Olkin (KMO) değerinin 0.95 ,güvenirlik çalışması için hesaplanan iç tutarlık katsayı (Cronbach alpha) değerinin 0.95 olduğu görülmüştür. Üç faktörlü olarak saptanan ölçeğin her bir alt faktör için madde toplam korelasyonları I. Faktör için .56 ile .77; II. Faktör için .25 ile .47; III. Faktör için .30 ile .61 arasında değişmektedir (Çetin, 2006). Bu değerlere göre, her bir maddenin, katılımcıların, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını iyi ayırt ettiği söylenebilir. Ölçekteki maddeler için Asla katılmam-Kuvvetle katılırim seçenekleri arasında 5'li likert tipi bir cevaplama anahtarı hazırlanmıştır. Anahtarda en yüksek puan 5 en düşük puan ise 1 dir. Bir örneklem ölçeğin bütününden toplam puan olarak en düşük 35, en yüksek 175 puan alabilmektedir. Sevgi, değer ve uyum olmak üzere üç boyuttan oluşan ölçek hem toplam puan hem de üç alt boyut için ayrı puan vermektedir. Sevgi alt ölçeğinden en az 22 en yüksek 110 puan; Değer alt ölçeğinden en az 8 en yüksek 40; Uyum alt ölçeğinden ise en az 5 en yüksek 25 alınabilmektedir.

Verilerin Analizi

Tüm veriler SPSS 17.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğinin tümünden ve alt faktörlerin her birinden alınan puanların hesaplanması yukarıda geçtiği şekilde ölçeğin kendi hesaplama yöntemiyle yapılmıştır. Din kültürü öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla, ölçeğin tümünden alınan en yüksek puan (175), en düşük puan (87) ve standart sapma (17) dikkate alınmıştır. Buna göre 87-126 aralığı olumsuz, 127-145 aralığı orta, 146-175 aralığı ise olumlu olarak değerlendirilmiştir. Aynı işlem sevgi alt ölçeği açısından 35-74 arası olumsuz, 75-89 arası orta, 90-110 arası olumlu; değer alt ölçeği açısından 20-32 arası olumsuz, 33-37 arası orta, 38-40 arası olumlu; uyum alt ölçeği açısından 10-16 arası olumsuz, 17-21 arası orta, 22-25 arası olumlu olarak değerlendirilmiştir. Alınan puanların değişkenlere göre anlamlı fark gösterip göstermediğini belirlemek amacı için ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yöntemi kullanılmış, karşılaştırmalarda anlamlılık düzeyi olarak 0.05 değeri esas alınmıştır.

Bulgular

Bu bölümde öğretmen adaylarına ait demografik özellikleri, sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel düzeyleri ile mesleğe yönelik tutumları çeşitli değişkenler göre değerlendirilmiş olup sonuçlar tablolar eşliğinde yorumlanmıştır.

Öğrencilerin Özellikleri

Araştırmaya toplam 273 öğrenci katılmıştır. Bunların % 69'u kız, %31'i erkek olup % 47'si İlahiyat Fakültesinde, %53'ü Eğitim Fakültesinde öğrenim görmektedir. Öğrencilerin üniversitelere göre dağılımları aşağıdaki tabloda yer aldığı şekildedir:

Tablo1: Öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversiteler.

Üniversite	N	%	Birikimli %
Atatürk	55	20.1	20.1
Samsun	83	30.4	50.5
Selçuk	62	22.7	73.3
Uludağ	73	26.7	100.0
Toplam	273	100.0	

Katılımcıların sosyo-ekonomik, sosyo kültürel seviyelerini tespit için; ailenin maddi geliri, anne baba eğitim düzeyi, anne baba mesleği ve yerleşim yerine ilişkin sorulara verilen yanıtlar puanlandıktan sonra oluşan cetvele göre, öğrencilerin % 70'inin sosyo-ekonomik, sosyo kültürel düzeylerinin orta, % 12'sinin düşük, % 18'inin ise yüksek olduğu belirlenmiştir.

Yukarıdaki veriler ışığında ölçeğin uygulandığı örneklemin, evreni yansıtabilecek şekilde heterojen bir yapıda olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin Mesleğe Yönelik Tutumları

Öğrencilerin mesleğe yönelik tutumlarını değerlendirmeden önce bir belirtmek gerekir ki, mezun olduktan sonra en çok hangi kurumda çalışmak istedikleri öğrenim görülen kurumun türüne göre anlamlı şekilde değişmektedir. Aşağıdaki çapraz tabloda bu durum açık olarak görülmektedir.

Tablo 2: Hangi fakültedesiniz? * En çok hangi kurumda çalışmak istersiniz?

Fakülte	En çok hangi kurumda çalışmak istersiniz?				Toplam
	MEB	Diyanet	Üniversite	Diğer	
İlahiyat	55	28	34	10	127
	43.3%	22.0%	26.8%	7.9%	100.0%
Eğitim	93	6	35	12	146
	63.7%	4.1%	24.0%	8.2%	100.0%
Toplam	148	34	69	22	273
	54.2%	12.5%	25.3%	8.1%	100.0%

ki-kare: 0.000

Yukarıdaki tablodan da anlaşıldığı gibi Eğitim Fakültesi DKAB Bölümünde okuyan öğrencilerin % 64'ü, İlahiyat Fakültesinde okuyan öğrencilerin ise % 43'ü MEB bünyesinde çalışmak istemektedir.

Din kültürü öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin tümünden ve alt faktörlerden aldıkları ortalama puan ve standart sapma değerleri aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 3: ÖMTÖ sayı, ortalama ve standart sapma değerleri

	N	X	S.S.
Genel	273	136.63	17.020
Sevgi	273	81.97	14.004
Değer	273	35.31	3.231
Uyum	273	19.34	3.045

Çetin'in (2006) ÖMTÖ için geliştirdiği puan (129-175) aralığına göre din kültürü öğretmen adaylarının mesleki tutum düzeylerinin (X= 136.63) olumlu olduğu saptanmıştır. Bu sonuç Gazi Üniversitesi ve Başkent Üniversitesi öğrencilerinin mesleğe yönelik tutum düzeyleriyle (X=135.02) de paralellik arz etmektedir (Doğan ve Çoban, 2009).

Ölçeğin tamamında ve alt faktörlerde alınan en yüksek ve en düşük puanlar da hesaba katılarak oluşturulan puan aralığına göre, din kültürü öğretmen adaylarının % 33'ünün öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu, % 42'sinin orta, % 25'inin ise olumsuz oldukları belirlenmiştir. Bu durum alt faktörlerle birlikte aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 4: Öğrencilerin mesleğe yönelik tutumları

Tutum	Genel		Sevgi		Değer		Uyum	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Olumsuz	70	25.6	79	28.9	52	19.0	53	19.4
Orta	114	41.8	110	40.3	138	50.5	149	54.6
Olumlu	89	32.6	84	30.8	83	30.4	71	26.0
Toplam	273	100.0	273	100.0	273	100.0	273	100.0

Yukarıdaki tabloya bakıldığında, din kültürü öğretmen adaylarının daha çok (% 42) değer boyutuyla öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutum içerisinde oldukları ve tüm alt faktörler açısından mesleğe yönelik olumsuzların oranının da düşük (% 19 - % 29) olduğu görülmektedir.

Birinci Alt Problem

Din kültürü öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları öğrenim gördükleri ve çalışmak için tercih edilen kurumların türüne göre anlamlı şekilde

değişmekte midir? şeklinde belirlenen birinci alt problemle ilgili olarak elde edilen veriler aşağıdaki tablolara çıkarılmıştır.

Tablo 5: Öğrenim görülen eğitim kurumunun türüne göre mesleğe yönelik tutumlar.

Tutum	Fakülte	N	X	F	Sig.
Genel	İlahiyat	127	136.49	.016	.898
	Eğitim	146	136.75		
	Toplam	273	136.63		
Sevgi	İlahiyat	127	81.90	.007	.933
	Eğitim	146	82.04		
	Toplam	273	81.97		
Değer	İlahiyat	127	34.96	2.186	.094
	Eğitim	146	35.62		
	Toplam	273	35.31		
Uyum	İlahiyat	127	19.63	2.096	.149
	Eğitim	146	19.10		
	Toplam	273	19.34		

Tablodan da anlaşıldığı üzere, gerek ölçeğin tümü gerekse alt faktörler itibariyle din kültürü öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları, öğrenim gördükleri eğitim kurumunun türüne göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır.

Mesleğe yönelik müfredatın ve formasyon derslerinin yoğun olarak uygulandığı Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeylerinin daha yüksek olması beklenirken, araştırmanın temel amacı konumundaki bu iki değişken arasında anlamlı ilişki olmaması, oldukça düşündürücüdür.

Mezun olduktan sonra çalışmak için en çok tercih edilen kurum türü ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutum arasındaki ilişki aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 6: Çalışmak için tercih edilen kurumun türü ile mesleğe yönelik tutum arasındaki ilişki

Tutum	Kurum	N	X	F	Sig.
Genel	MEB	148	140.55	9.785	.000
	DİB	34	128.59		
	Üniversite	69	136.07		
	Diğer	22	124.45		
	Toplam	273	136.63		
Sevgi	MEB	148	85.28	10.042	.000
	DİB	34	75.12		
	Üniversite	69	81.39		
	Diğer	22	72.14		
	Toplam	273	81.97		
Değer	MEB	148	35.61	1.321	.268
	DİB	34	34.65		
	Üniversite	69	35.25		
	Diğer	22	34.55		
	Toplam	273	35.31		
Uyum	MEB	148	19.66	2.877	.037
	DİB	34	18.82		
	Üniversite	69	19.43		
	Diğer	22	17.77		
	Toplam	273	19.34		

Yukarıdaki tabloya bakıldığında çalışmak için MEB’ni tercih edenlerin ölçeğin tümü ile sevgi ve uyum alt faktörlerinden aldıkları ortalama puanların, diğer kurumlarda çalışmayı tercih edenlerin ortmalamalarına göre daha yüksektir. Buna göre din kültürü öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, mezun olduktan sonra çalışmak için en çok tercih ettikleri kurumların türüne göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır. Bu anlamlı ilişkinin hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan Post Hoc analizleri sonucunda, farklılığın çalışmak için en çok MEB’ni ve DİB’ni tercih edenler arasında olduğu ortaya çıkmıştır.

İkinci Alt Problem

Din kültürü öğretmen adaylarının demografik özellikleri, akademik başarı ve sosyo ekonomik- sosyo kültürel düzeyleri mesleki tutumlarını etkilemekte midir? şeklinde belirlenen ikinci alt problemle ilgili olarak elde edilen verilerin değerlendirileceği bu bölümde ilk önce öğrencilerin cinsiyeti ve mesleki tutum arasındaki ilişkiyi saptamak için bağımsız örneklem t-testi analizi yapılmıştır.

Tablo 7: Cinsiyet ile öğretmenlik mesleği tutum ilişkisi

	Cinsiyet	N	X	F	Sig.
Genel	Erkek	84	135.80	.202	.653
	Kız	189	137.00		
Sevgi	Erkek	84	81.88	.012	.914
	Kız	189	82.02		
Değer	Erkek	84	34.56	.020	.887
	Kız	189	35.65		
Uyum	Erkek	84	19.36	1.238	.276
	Kız	189	19.34		

Öğretmelik mesleğine yönelik tutum çalışmalarına (Doğan ve Çoban, 2009; Akpınar, Yıldız ve Ergin, 2006) göre öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutum düzeyleri cinsiyete bağlı olarak anlamlı ($p < .05$) şekilde farklılaşırken, bu çalışmada böyle bir ilişki saptanamamıştır. Yukarıdaki tabloya bakıldığında kız öğrencilerin mesleğe yönelik tutum düzeyinin erkeklere göre yüksek olmasına rağmen, bu durum istatistiksel olarak anlamlı ($p > .05$) görünmemektedir.

Öğrencilerin akademik başarıları (ağırlıklı genel not ortalaması, AGNO) ve sosyo ekonomik, sosyo kültürel düzeyleri ile mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişki ise aşağıdaki tek yönlü varyans (ANOVA) tablosunda görülmektedir.

Tablo 8: Akademik başarı ve sosyo ekonomik-kültürel düzey ile öğretmenlik mesleği tutum

Tutum	Düzye	Akademi Başarı			Sosyo Ekonomik-Kültürel Düzey		
		N	X	Sig.	N	X	Sig.
Genel	Düşük	67	132.34	.059	32	134.56	.512
	Orta	133	138.00		190	137.42	
	Yüksek	73	138.07		51	135.00	
	Toplam	273	136.63		273	136.63	.678
Sevgi	Düşük	67	78.72	.090	32	80.03	
	Orta	133	83.01		190	82.37	
	Yüksek	73	83.08		51	81.73	.229
	Toplam	273	81.97		273	81.97	
Değer	Düşük	67	34.58	.099	32	34.91	
	Orta	133	35.50		190	35.53	.104
	Yüksek	73	35.64		51	34.75	
	Toplam	273	35.31		273	35.31	
Uyum	Düşük	67	19.04	.615	32	19.63	.512
	Orta	133	19.50		190	19.52	
	Yüksek	73	19.34		51	18.53	
	Toplam	273	19.34		273	19.34	

Yukarıdaki tablodan da anlaşıldığı gibi din kültürü öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, derslerindeki akademik başarı ve sosyo ekonomik, sosyo kültürel düzeye göre farklılaşmamaktadır.

Sonuç

İlahiyat Fakültesi ve Eğitim Fakültesi DKAB Bölümü 4. sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemeye çalıştığımız bu araştırmadaki temel hedef, birbirinden kısmen farklı programlar uygulanan aynı alanın öğretmen adaylarının; sevgi, değer ve uyum alt faktörleri çerçevesinde öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının öğrenim görülen kuruma göre ne derece farklılaştığını tespit etmektir. Bu kapsamda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Araştırmaya katılan din kültürü öğretmen adaylarının % 33'ünün, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının olumlu, % 42'sinin orta, % 25'inin ise olumsuzdur.
2. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları; cinsiyet, akademik başarı, sosyo ekonomik ve sosyo kültürel düzeyin yanısıra öğrenim görülen eğitim kurumunun türüne göre de farklılaşmamaktadır.
3. Mezun olduktan sonra en çok MEB kurumlarında çalışmak isteyen öğrencilerin mesleğe yönelik tutum puanları, diğer kurumları tercih edenlere göre anlamlı şekilde daha yüksektir.

Ortaya çıkan sonuçlar çerçevesinde aşağıdaki husus araştırma konusu olarak önerilebilir.

1. Temel amacı öğretmen yetiştirmek olana Eğitim Fakültesi DKAB Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarınının, temel amacı teolog yetiştirmek olan İlahiyat Fakültesi öğrencileriyle aynı olması manidardır. Her iki kurumda uygulanan öğretim programları üzerinde yapılacak teorik çalışmalar ile öğrenciler ve öğretim üyeleri üzerinde yapılacak nitel alan araştırmaları, söz konusu sonucun sebeplerini detaylı olarak ortaya çıkarmak açısından önemli olacaktır.

Kaynakça

- Akpınar, E. Yıldız, E. Ergin, Ö. (2006). "Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları", Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, 19: 56-62.
- Baysal, A.C. (1981). Sosyal ve Örgütsel Psikolojide Tutumlar. İstanbul: Yalçın Ofset Matbaası.
- Cüceloğlu, D. (2002). İnsan ve Davranışı, 11. Basım, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çeliköz, N. ve Çetin F. (2004). "AÖL Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarını Etkileyen Etmenler", Milli Eğitim Dergisi, Cilt: 32, Sayı: 162: 136-145.

- Çetin, Ş. (2006). “Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi (Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması)”, Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi, 18, 28-37.
- Doğan, T. ve Çoban, A.E. (2009). “Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ile Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, Eğitim ve Bilim, Cilt 34, Sayı 153: 157-168
- Kaplan, A., İpek, A.S. (2002). “Matematik Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi, Eğitim ve Bilim”, 27 (125), 69-73.
- Külahoğlu, Ş. (2000). “İyi Öğretmenlik: Yetenek mi, Beceri mi?”, Eğitim Araştırmaları, (2), 52.
- Temizkan, M. (2008). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Araştırma, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, Yaz, 6 (3), 461-486
- Türk, E. (1999). Türk Eğitim Sistemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Varış, F. (1988). Eğitimde Program Geliştirme. Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları.